

Factsheets eerste samenwerkingsprogramma

Het eerste samenwerkingsprogramma had formeel een looptijd van 2002 tot 2006. In de periode januari tot en met december 2007 was er formeel geen samenwerkingsprogramma waarbinnen de uitvoering van de onderwijsvernieuwingen plaatsvonden. In 2007 is hoe dan ook gewoon doorgewerkt aan de invoering van de onderwijsvernieuwingen. Dit gebeurde op basis van bestaande projectplannen en met resterende budgetten van het eerste programma. De startsituatie van het OJSP is daarmee feitelijk de 'stand van zaken' aan het einde van 2007. Om van die stand van zaken een zo compleet mogelijk beeld te krijgen zijn de voortgangsrapportages van het eerste programma bestudeerd. Niet alle rapportages bleken beschikbaar. De focus heeft daarom gelegen op het analyseren van de rapportages aan het eind van 2007. Het is derhalve heel goed mogelijk dat de informatie in onderstaande factsheets niet volledig is. De informatie in de factsheets is bedoeld om een beeld te vormen over de context/stand van zaken waarin de uitvoering van het OJSP gestart is.

Doelstelling Deelprogramma Funderend Onderwijs Sint Maarten (2002 – 2006)

1. In 2005 heeft minimaal 95% van de scholen de eerste cyclus FO gerealiseerd, bieden onderwijs aan leerlingen van 4-8 jaar.
2. In 2005 is de eerste netto deelname aan het FO 100% dat wil zeggen dat alle kinderen van 4-8 jaar in de eerste cyclus van FO zitten.
3. In 2005/2006 gaat 85% van de 8 jarigen leerlingen beginnen met de tweede cyclus.
4. In 2005 heeft minimaal 85% van de leerlingen de minimumeisen/kerndoelen van de eerste cyclus FO gehaald.
5. In 2010 is het percentage dropouts gezakt naar 2%.
6. Instroom in het speciaal onderwijs is afgenomen naar 3%.

Deelprogramma Funderend Onderwijs Sint Maarten (2002 - 2006)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
1.	Schoolontwikkelingsplan (Schoolmodel)	Organisatorische & didactische aspecten beschreven in operationele termen	Elke school een SOP: missie, ontwerp, onderwijs- en schoolorganisatie, didactische en pedagogische concepten en scholingsplan	Training schoolleiders Schoolontwikkelingsplan (SOP) Coaching schoolleiders SOP Uitwerken schoolmodel (CS) Vorbereiden start CS Aantrekken personeel CS Communicatie naar ouders	In januari 2007 is op één school de pilot Community School (CS) gestart, waaraan 450 kinderen deelnamen. Voor deze school is een coördinator opvoedingsondersteuning aangesteld. Het CS project blijkt in de uitvoering knelpunten te hebben, met name wat betreft de integratie in het schoolprogramma. Er is dus gekozen voor een uniform schoolmodel. Schoolleiders worden gecoacht in opstellen SOP. Nog niet alle scholen werken conform dit model en/of beschikken over een SOP. In 2007 zijn er 10 SOP's ingeleverd en besproken.	
2.	Basiscurriculum en kerndoelen	Kerndoelen en basiscurriculum is vastgelegd Leerplannen, methoden & materiaal ontwikkeld	- Basiscurriculum vastgesteld - Kerndoelen vastgelegd en openbaar - Scholen op de hoogte van BC & doelen - Plan per educatiegebied, per school - 90% scholen kan & wil kern- en tussendoelen bereiken - 100% scholen heeft BC ingevoerd - 90% leraren werkt met leerplannen - 90% leraren plant aan de hand van (kern)doelen	Ontwikkeling radioprogramma Opstellen ouderinformatieboek Vertalen informatieboek Spaans Workshops ouderbetrokkenheid Uitvoering baseline study door Site Based Coordinators (SBC) Extra training op zorggebieden	Scholen beschikken over het curriculum voor de eerste en tweede cyclus FO en werken ermee. De baseline studie is uitgevoerd en brengt de sterke en zwakke punten uit de eerste cyclus aan het licht. Er worden extra trainingen gegeven op deze zorggebieden. Eerste groep ouders heeft workshop bijgewoond; ouderparticipatie zal intensiever aangepakt worden in 2007/2008. Curriculum is nog niet volledig beschikbaar, net als de kerndoelen. Als gevolg loopt de ontwikkeling van leerplannen, methoden en materiaal ook achter.	
3.	Competentieontwikkeling	Leerkrachten en schoolleiders beschikken over kennis en vaardigheden nodig voor succesvolle invoering FO, inclusief ICT vaardigheden	- 95% scholen heeft scholingsbehoefte aangegeven in SOP - 95% van besturen is geschoold - 95% van schoolleiders is geschoold - 95% schoolleiders is bezig met invoering FO - 95% leraren heeft nascholing gehad - 95% leraren beheerst & past FO vaardigheden toe - 95% leraren beschikt over ICT vaardigheden	Trainer/nascholen leraren Opleiden onderwijsassistenten Assessments NL taal Ontwikkeling lesmateriaal NL Training trainers NL ICT training voor leraren Installatie computers in scholen	De training van onderwijsassistenten is afgerond in jan 2007, ze zijn werkzaam in de klassen. Bijna alle leraren zijn getraind voor cyclus I, voor cyclus II is de eerste fase afgerond. Leraren die de training volledig hebben afgerond mogen een certificaat ontvangen. Schoolleiders zijn nog niet getraind. De assessments voor leraren met NL als vreemde taal zijn gedaan. Lesmateriaal is ontwikkeld en trainers zijn getraind. Kennis en vaardigheden zijn door middel van training overgebracht. Toepassing in de klas is moeilijk te beoordelen. Leraren zijn getraind in ICT gebruik en gebruiken computers ook in de klas (cyclus II nog maar beperkt).	
4.	Taalonderwijs	Landelijke richtlijnen voor taalbeleid Wettelijk kader voor gebruik moedertaal als instructietaal & andere talen in cyclus I	- Wetgeving over moedertaal als instructietaal door Staten - Richtlijnen voor schooltaalbeleid gepubliceerd - 95% scholen heeft taalmodel ingevoerd in cyclus I FO - 85% van de leraren geeft les in gekozen instructietaal	Vaststellen wetgeving Inventariseren leraren NL Training NL voor leraren Ontwikkelen didactiek Opfriscursus Engels alle leraren	Wetgeving is nog niet officieel vastgesteld. Scholen werken wel volgens eigen model met instructietaal en vreemde talen. SXM heeft een positie ingenomen betreft taal, die uitgevoerd moet worden: voor scholen is onduidelijk wat deze positie precies is. Specifieke didactiek rondom NL in de klas nog niet volledig ontwikkeld. Leraren NL moeten nog getraind worden.	

Deelprogramma Funderend Onderwijs Sint Maarten (2002 - 2006)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
5.	Leermiddelenontwikkeling	In 2005 hebben alle FO scholen leer- en spelmaterial voor cyclus I om nieuwe curriculum volgens nieuwe principes te onderwijzen	<ul style="list-style-type: none"> - Leraren beschikken over leer- en spelmaterial - Leraren vinden material gebruiksvriendelijk - Kinderen reageren positief op ontwikkeld material - 95% leraren is op hoogte van beschikbaar material - Er bestaat een jaarlijkse leermiddelen feria - Jaarlijks kinderboekenfestival & deelname neemt toe - Beschikbaar leesmaterial in Pap en NL neemt toe - Bibliotheek gebruik neemt toe 	<ul style="list-style-type: none"> Aanschaffen leermiddelen Verspreiden leermiddelen Ontwikkelen ontbrekend material 	Leermiddelen voor de eerste cyclus zijn besteld en in het merendeel van de klassen aanwezig. Middelen voor de tweede cyclus zijn nog in bestelling. De betrokkenheid van scholen bij de bestelling van middelen wordt beter. Nog niet optimaal, dus over gebruiksvriendelijkheid is weinig bekend. Over spelmaterial, kinderboekenfestival, leermiddelen feria en bibliotheek gebruik is niets bekend.	
6.	Leerlingzorgsysteem	In 2005 beschikt iedere FO school over een intern- en extern leerlingzorgsysteem Iedere school toetst en registreert vorderingen op een systematische manier Leerproblemen worden vroegtijdig gesignaleerd en geremedieerd	<ul style="list-style-type: none"> - LVS is ontwikkeld en op alle scholen geïntroduceerd - 95% van de leraren gebruikt LVS - Leraren rapporteren voor 4-8 jarigen op basis van één systeem - IB'ers zijn getraind en in staat leraren te ondersteunen - Leraren gebruiken interne hulpverlening indien nodig - Leraren herkennen leer- en gedragsproblemen - 95% leraren differentieert op basis van toetsresultaten - Ouders ontvangen tweemaaljaarlijks info over prestaties kind 	<ul style="list-style-type: none"> Aanstellen Student Care Coördinatoren (SCC) Workshop SCC Invoeren Leerlingvolgsysteem (LVS) 	33 SCC zijn aan de slag op scholen. Zij ondersteunen leraren met het verlenen van extra zorg en ondersteuning van zorgleerlingen. Er zijn steeds meer verwijzingen naar de SCC en van hun kant meer behandelingsplannen en, waar nodig, doorverwijzing naar specialisten. Leraren zijn nog niet getraind in herkennen en diagnosticeren van eenvoudige problematiek. LVS voor leerling-administratie is nog niet ingevoerd.	
7.	Onderwijs Management Informatie Systeem (ICT)	In 2005 zijn ICT toepassingen binnen FO gerealiseerd: in klas, voor onderwijsadministratie en LVS Gebruikers zijn bijgeschoold <i>Later gewijzigd in:</i> Schoolleiders en leerkrachten cyclus 1 en 2 kunnen omgaan met ICT Leerlingen (cycl 1) kunnen omgaan met computer	<ul style="list-style-type: none"> - Overeenstemming over onderwijsindicatoren - Indicatoren&statistische info op school/eiland aanwezig - Scholen wisselen info uit met betrokken diensten - Trainingen voor gebruiken zijn georganiseerd - Gebruikers hebben vaardigheden om data in te voeren 	<ul style="list-style-type: none"> De voortgangsrapportage rapporteert niet op deze kernverbetering. Uit de evaluatie van eerste samenwerkingsprogramma is gebleken dat het OMIS systeem niet ontwikkeld is. Ook indicatoren waarop gemeten zou moeten worden zijn niet bekend. 		
			<ul style="list-style-type: none"> - Computers zijn in gebruik door leerlingen cyclus 1 - Computers zijn grotendeels in gebruik in jaar 1 en 2 van cyclus 2 - Leerkrachten volgen computertraining - Management heeft computers in gebruik 	Computertraining leerkrachten	Leerkrachten volgen de training, schoolmanagers gaan een voortgezette training volgen in 2008. Nieuwe computers voor kinderen en management zijn in gebruik door leerlingen cyclus 1 en cyclus 2 (jaar 1 en 2).	
8.	Bestuurlijke capaciteit/ Beleid en bestuur (Schoolorganisatie)	In 2005 is onderwijsorganisatie op alle niveaus (eiland, bestuur, scholen) geprofessionaliseerd: leidinggeven, taak- en functieverdeling, personeelsbeleid, financiën en beheer, schoolbeleid, relatie met ouders	<ul style="list-style-type: none"> - Scholen werken op basis van SOP - Scholen met incomplete cyclus I uitgebreid/geïntegreerd - Scholen veranderd zodat FO kan worden ingevoerd - Formatieplan per school - Bevoegdhedenregeling per school - Reguliere bijeenkomsten met ouders/gemeenschap 	<ul style="list-style-type: none"> Coaching/training SOP Training P-management 	Schoolleiders zijn getraind in het opstellen van en werken met SOP. Ook aan managementvaardigheden wordt gewerkt. Het is niet zo dat op alle niveaus de onderwijsorganisatie op alle genoemde aspecten geprofessionaliseerd is: er is bijvoorbeeld geen voortgang in SOP. Er wordt gewerkt aan een plan voor verdere ondersteuning managementteams.	
9.	Schoolinfrastructuur	In 2005 zijn infrastructurele aanpassingen voor FO gerealiseerd	<ul style="list-style-type: none"> - Schoolgebouwen -lokalen voldoen aan minimumeisen FO - Kleuter- en lagere scholen zijn geïntegreerd 	<ul style="list-style-type: none"> Inventariseren wensen cyclus I&II Start bouw werkzaamheden 	De aanpassingen van de 13 scholen is uitgevoerd; afronding hiervan heeft lang geduurd (afronding vond plaats in sept 2007 in plaats van 2005). Scholen zijn gevraagd hun infrastructurele eisen voor cyclus 2 op te geven. De verrichte werkzaamheden dragen bij aan integratie kleuter en lager onderwijs (lokale en speelplaatsen zijn zo opgeknapt dat alle kinderen uit cyclus I kunnen worden samengebracht).	
10.	Voorschoolse educatie	In 2005 is het aanbod van voorschoolse educatie uitgebreid en verbeterd	<ul style="list-style-type: none"> - Beleidsplan voorschoolse educatie is gemaakt - Wetgeving is door Staten aanvaard - Invoeringsplan per eiland is geformuleerd - 50% 3jarigen met achterstand toegang tot voorschool 	<ul style="list-style-type: none"> Structureel overleg Training begeleiders Training ICT Workshop gebruik material Opstellen opleidingsplan VVE SBO Training managers VVE Inventarisatie voor inzet achterstanden Invoeren curriculum High Scope (HS) Invoeren kindvolgsysteem Opvoedingsondersteuning ouders 	Beleidsplan VE is opgesteld en het bijbehorende implementatieplan is in werking getreden. Leidsters en managers zijn naar tevredenheid getraind en werken nu aan toepassing in de praktijk. Samen met de ontwikkeling van de SBO opleiding tot crèche leidster kan gesteld worden dat de kwaliteit van het aanbod is verbeterd. Er zijn workshops gegeven over HS, in 2008 worden 3 personen (Train the Trainer) getraind in HS en crèches zullen gecoacht worden bij de invoering hiervan. Aansluitend op HS zal overal een kindvolgsysteem ingevoerd worden: in 2008 volgt een training hierover. Opvoedingsondersteuning vindt plaats. Aan toegang van 3 jarigen uit achterstandsbuurten wordt nu gewerkt. Nog geen 50%.	
11.	Opleidingenonderwijs	In 2005 is er een landelijk systeem voor opleiding en bijscholing van leraren FO, gespecificeerd naar eilanden In 2005 zijn leraren kleuter- en	<ul style="list-style-type: none"> - Alle leraren kleuter-, lageronderwijs FO bevoegd - Regulier aanbod opleiding&bijscholing voor leraren FO - Leraren besteden jaarlijks 16 dagen aan bij-, nascholing - 100% van nieuwe leraren is FO bevoegd 	<ul style="list-style-type: none"> Opzetten opleidingsinstituut Opzetten samenwerking USM 	Nascholing leerkrachten. Nascholing cycle I is door Derpi georganiseerd en door externe trainers uitgevoerd. Nascholing van cycle II is uitbesteed aan USM. Het opleiden van leerkrachten is uit de projectplannen	

Deelprogramma Funderend Onderwijs Sint Maarten (2002 - 2006)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
		lageronderwijs bevoegd leraar FO	- 90% FO leraren gebruikt curriculum & materiaal FO		gehaald en als taak overgenomen door het land NA. USM is in 2007 begonnen met het aanbieden van een lerarenopleiding.	
12.	Kwaliteitszorg	In 2005 is er een start gemaakt met ontwikkeling en implementatie van interne kwaliteitszorg waarmee scholen voortgang in vernieuwing kunnen beoordelen en beleid kunnen aanpassen	- Info individuele leerlingen op schoolniveau beschikbaar - Voor eiland & land basis info beschikbaar indicatoren - Inspectierapport gaat in op integrale toets kwaliteit - Aantal SOP's heeft hoofdstuk over interne kwaliteitszorg - Aantal ondersteunende scholen interne kwaliteitszorg - Kwaliteit zelfevaluatierapporten scholen stijgt	Workshop kwaliteitszorg Opzetten & uitvoeren pilot kwaliteitskaart	Workshop kwaliteitszorg heeft in jan 2007 plaatsgevonden, maar niet tot gewenst resultaten geleid (overbrengen info aan collega's en organiseren workshops in eigen school); vervolg heeft plaatsgevonden in aug met resultaat. In de SOP's wordt aandacht besteed aan kwaliteitszorg en SBC's voeren pilot kwaliteitskaart uit.	
13.	Onderwijsfinanciën	In 2005 is de bekostigingssystematiek van scholen aangepast ten behoeve van invoering FO Financiële implicaties van invoering FO zijn bepaald op eilandelijk niveau	- Aangepaste eilandelijke begroting FO - Uitgevoerde external audit	Informeren over V&V stelsel	Scholen zijn geïnformeerd. Dat betekent niet dat in de praktijk alle werkwijzen en de systematiek al volledig zijn aangepast. V&V stelsel nog niet aangepast.	

Doelstelling Deelprogramma Beroepsonderwijs Sint Maarten (2002 - 2006)

Door verbetering van het beroepsonderwijs, beoogt de overheid van de Nederlandse Antillen het geven van meer gelijke kansen en betere condities voor de toekomstige leerlingen zodat zij in staat zijn om zich in algemene, maatschappelijke en economische zin te ontplooiën en daarmee een kwalitatieve en kwantitatieve bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van de Nederlandse Antillen:

- % leerlingen in VSBO en SBO dat afkomstig is uit zwakkere milieus
- % jeugdwerklozen met een SBO of VSBO opleiding
- % werkenden met een VSBO of SBO opleiding (werk in overeenstemming met (niveau van) de opleiding)
- % gediplomeerden van het VSBO (en wellicht HAVO/VWO) dat doorstroomt naar het SBO
- % gediplomeerden van SBO dat doorstroomt naar het hoger beroepsonderwijs of een andere vervolgopleiding in NL of elders
- reikwijdte van de keuzemogelijkheden binnen het beroepsonderwijs
- mogelijkheden voor vervolgonderwijs (bv. bedrijfsgerichte opleidingen).

Doelstelling is dat er op de Nederlandse Antillen een VSBO is dat:

- aansluit op de basisvorming en de verschillen tussen leerlingen wat betreft cognitieve vaardigheden door het aanbieden van drie diploma gerichte leerwegen (theoretisch kadergericht, praktisch kadergericht en praktisch basisgericht) en arbeidsmarktgericht onderwijs
- aansluit bij de verschillen tussen leerlingen wat betreft belangstelling en aanleg door het aanbieden van drie sectoren: Techniek, Zorg en Welzijn en Economie
- gediplomeerden aflevert die werk vinden op de lokale arbeidsmarkt dan wel door kunnen stromen naar het secundair beroepsonderwijs
- verbeterd en vernieuwd arbeidsgericht onderwijs (beroepsonderwijs voor zorgleerlingen) aanbiedt
- effectief en efficiënt wordt gegeven.

Doelstelling is dat er op de Nederlandse Antillen een SBO is dat:

- aansluit op het VSBO (theoretisch en praktisch kadergerichte leerwegen)
- gediplomeerden aflevert die werk kunnen vinden op de lokale arbeidsmarkt, danwel door kunnen stromen naar het hoger beroepsonderwijs. Dit wordt gerealiseerd middels de introductie van vier kwalificatieniveaus die tegemoet komen aan de verschillen tussen leerlingen wat betreft cognitieve vaardigheden en belangstelling
- effectief en efficiënt wordt gegeven.

Deelprogramma Beroepsonderwijs (BO)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
1.	Relevantie van het onderwijs	Er is een overlegstructuur die afstemming garandeert tussen kwalificaties van leerlingen en de vraag van de arbeidsmarkt	- Instellingsbesluit ROA en (wet- en regelgeving) - ROA leden zijn benoemd - Notulen van de ROA vergaderingen en ROA adviezen over aansluiting onderwijsarbeidsmarkt - regelgeving met betrekking tot stagecomponent van het SBO aanwezig en gepubliceerd - aantal stageplaatsen dat jaarlijks wordt vervuld - bijeenkomsten tussen scholen en lokaal bedrijfsleven - overeenkomsten tussen scholen en lokaal bedrijfsleven	Onderzoeken afstemming BO- arbeidsmarkt Opzetten en startconferentie ROA Ontwikkelen folders SBO (ROA) Geven vakinhoudelijke trainingen Opzetten overlegstructuur scholen- arbeidsmarkt(ROA) Uitbreiden stagenetwerk Coaching en training	De ROA is opgezet en heeft enkele activiteiten uitgevoerd ter bevordering van de afstemming tussen het onderwijs en het bedrijfsleven. Het contact tussen scholen en het bedrijfsleven moet echter geïntensiveerd worden. ROA is er niet in geslaagd een overlegstructuur tussen BO en het bedrijfsleven op te zetten: herbezinning op positie/opzet is ROA nodig. Er wordt gewerkt aan eenduidige stageplannen en stageovereenkomsten	
2.	Eindtermen, (vak)leerplannen en	Eindtermen en kerndoelen VSBO en SBO zijn vastgesteld overeenkomstig de	- Eindtermendocumenten (VSBO en SBO) geformaliseerd en geaccordeerd door het bedrijfsleven	Ontwikkelen vakleerplannen etc. Trainen in gedifferentieerd	Vakleerplannen etc. worden door alle VSBO-scholen gemaakt, kwaliteit ervan is nog niet bekend. Er is veel	

Deelprogramma Beroepsonderwijs (BO)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
	opleidingsplannen	vereisten in het bedrijfsleven van NA		lesgeven Geven workshops ETE en conferenties Oprichten stuurgroep AGO	aandacht besteed aan gedifferentieerd lesgeven, nu moeten docenten het geleerde in de praktijk brengen. ETE heeft workshop gegeven over de examenprogramma's om problemen die scholen ondervonden te verduidelijken. Vooral nog zijn er geen eindtermen, vakleerplannen etc. voor AGO door ontbreken besluit BC's Bovenwinden. Ook is er nog geen goedkeuring over de aanpassing van het V&V-stelsel voor de opvang van zorgleerlingen.	
3.	Taalbeleid	Scholen ontwikkelen en implementeren taalbeleid (onderdelen: verscheidenheid aan instructietalen en vreemde talen en belang van doorstroming)	- Rapport 'instelling van adviesstructuren' op het gebied van de taal waarin het onderwijs op VSBO en SBO-niveau zal worden gegeven - Formeel besluit omtrent instelling adviesstructuur - Financiële middelen voor adviesstructuur beschikbaar - Docenten en schoolleiding getraind in onderwijs taal - Onderwijs taalbeleid geïntegreerd in SOP	Trainen in schooltaalbeleid Formuleren/implementeren taalbeleid Onderzoeken taalkundige ondersteuning	Er is duidelijkheid over de instructietaal op school, maar de meeste scholen hebben nog geen duidelijk schooltaalbeleid, inclusief SOP: scholen krijgen coaching bij de ontwikkeling en implementatie hiervan. Taalproblematiek is 1 van de belangrijkste redenen voor falen leerlingen, achterstanden kunnen moeilijk ingehaald worden op VSBO: meer aandacht hiervoor is nodig.	
4.	Kwaliteitszorg	Operationeel systeem van kwaliteitszorg is aanwezig voor bewaking van en garanderen van de kwaliteit van BO	- Formele regeling eindexamens VSBO en SBO - Uitgewerkte examenprogramma's VSBO en SBO - Regeling met betrekking tot CXC examens - Rapportage van proefscholen over zelfevaluatiesysteem - # docenten en schoolleiders getraind in zelfevaluatie - # trainingssessies met inspecteurs en proefscholen - Rapporten Inspectie over resultaten zelfevaluaties - Formeel besluit met betrekking tot visitatieproces - Leden visitatiecommissies geïdentificeerd en benoemd - # visitaties en verslagen daarvan	Organiseren informatiesessies kwaliteitszorg Ontwikkelen model kwaliteitszorg Ondersteunen scholen bij opzetten kwaliteitszorg Opzetten visitatie netwerk	Er is een begin gemaakt met een kwaliteitszorgmodel. Scholen gaan nu zelf verder met het opzetten ervan. Het implementatieplan Kwaliteitszorg moet snel uitgewerkt worden en gekoppeld aan het SOP. De samenwerking tussen Inspectie, scholen en Innovatiebureau moet geïntensiveerd worden.	
5.	Competentieontwikkeling	In 2005 zijn voldoende gekwalificeerde leraren aanwezig in VSBO en SBO, die verschillende opleidingen kunnen geven en de inhoudelijke kwaliteit bewaken	- Trainingsplan formeel aanvaard - Minimaal 90% van de betrokken docenten heeft nascholing gehad - Minimaal 75% van hen kan nieuwe kennis in praktijk brengen - Werving- en bijscholingsplan is aanvaard - # deelnemende onbevoegde docenten aan bijscholing - # nieuwe bevoegde docenten werkzaam - Sociaal plan geformuleerd en aanvaard - Financiën gereserveerd voor uitvoering sociaal plan	Organiseren diverse nascholingsprogramma's Geven trainingen Aanstellen Schoolcoaches (SC) en School Management Coach (SMC) Ontwikkelen brochure model communicatieplan Oprichten werkgroep student care	De 1e nascholingscyclus heeft plaatsgevonden: opkomst en deelname was goed. Er is behoefte aan training op alle vakgebieden. Hiervoor wordt een plan gemaakt. De SC's en SMC's hebben veel ondersteuning gegeven aan de scholen: contracten worden verlengd. AGO is ingevoerd: leraren voor AGO en zorg hebben ook training nodig. Er is een werkgroep 'Student Care Units' opgezet voor zorgleerlingen GEO en risicoleerlingen. Informatie over de vraag of er voldoende leraren zijn is niet beschikbaar.	
6.	Leermiddelen en inventaris	Per 2002 respectievelijk 2003 zijn VSBO en SBO scholen voorzien van vereiste leermiddelen en inventaris conform onderwijsprogramma's	- Lijst vereiste en geschikte leermiddelen samengesteld - Overzicht aan te schaffen leermiddelen opgesteld - Basisinventarisatielijst samengesteld - Inventarisatie aanwezig, inventaris afgerond - Overzicht aan te schaffen inventaris opgesteld - Vereiste leermiddelen en inventaris zijn beschikbaar - Regelgeving omtrent leermiddelen/inventaris ingevoerd - Boekenfondsen ingevoerd op scholen	Inventariseren inventaris Aanschaffen leermiddelen Aanbieden inventaris aan scholen Behoeft inventarisatie leermiddelen	Bij start programma zijn veel onbruikbare leermiddelen aangeschaft, omdat toen nog veel onduidelijk was over benodigheden voor VSBO: aanvullende inventaris is nodig. Hiervoor wordt een behoefte-inventarisatie gedaan. Er is een gebrek aan praktijklokalen. Het beschikbare budget is ontoereikend voor alle aanvragen.	
7.	Leerlingvolg- en leeringzorg systemen	Leerlingvolg- (LVS) en zorgsysteem (LZS) is ingevoerd op alle scholen	- Geformaliseerde regelgeving met betrekking tot AGO onderwijs - LVS operationeel op proefscholen - Info voortgang leerlingen beschikbaar op proefscholen - Docenten en schoolleiding kunnen LVS hanteren - Plan voor spreiding van LVS naar andere scholen - LZS operationeel op proefscholen - Mentoren getraind in ondersteuning probleemleerlingen - Plan voor spreiding van LZS naar andere scholen	Aanschaffen leerlingvolgsysteem Opzetten leerlingzorgstructuur Trainen en begeleiden leerlingzorg Opzetten samenwerkingsgroep Student Care Trainen zorgteamleden Trainen ouders: Active Parenting	Het LVS is geïnstalleerd op alle VSBO-scholen, training in het gebruik ervan is nog niet volledig gegeven. Scholen werken samen rondom zorgleerlingen en tussen zorgteam en hebben training gekregen in Students at Risk. Eerste fase Active Parenting is afgerond: Student Care Coordinators zijn getraind en workshops worden aan ouders gegeven. Het leerlingzorgsysteem krijgt steeds meer vorm.	
8.	Concentratie onderwijsaanbod	Toegang tot (V)SBO is gegarandeerd voor alle gekwalificeerde, potentiële leerlingen van de NA	- Vermindering # scholen dat VSBO aanbiedt - Overeenkomsten tussen VSBO scholen over samenwerking, fusie, clustering aanbod - BO-programma's bevatten opleidingsaanbod - Formele vaststelling wet- en regelgeving 'community colleges' - Formele vaststelling regelgeving mbt oprichting SBO - # licenties verstrekt aan (V)SBO scholen	Onderzoeken haalbaarheid SBO Onderzoeken VSBO-status SMVTS	Er worden voorbereidingen getroffen voor een nieuwe school die ruimte zal bieden aan (V)SBO en het Service Centrum SBO. Hiervoor is een consultant aangetrokken en zijn besprekingen gehouden met een deskundige van het ROC Amsterdam om het onderwijskundige programma van eisen te formuleren dat nodig is voor de bouw. Gebaseerd op het advies van de consultant zal de TOR voor de bouw worden gemaakt.	

Deelprogramma Beroepsonderwijs (BO)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
9.	Scholeninfrastructuur	(V)SBO onderwijs is fysiek ondergebracht in een beperkt aantal scholen, gebruikmakend van bestaande infrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> - Rapport over huisvestingsvraagstuk geproduceerd - Huisvestingsplan geaccordeerd - Fondsen gereserveerd voor infrastructurele aanpassing - Bouwtekeningen, kostenberekeningen gemaakt - Gerenoveerde en nieuwe klaslokalen gerealiseerd - Nieuwe scholen gebouwd en ingericht 	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen huisvestingsplan Vorbereiden bouwprojecten Verbouwen klaslokalen 	In 2005-2006 is een aantal infrastructuurprojecten uitgevoerd en een groot aantal projecten goedgekeurd om uit te voeren in 2007 (fase 3). Sectorvakken VSBO zijn niet meegenomen in bouwplannen: eindtermen kunnen daarom nog niet behaald worden. Voor docenten is onvoldoende vergaderruimtes aanwezig. In december 2007 is de bouw van de gymzalen, extra lokalen, care units en bibliotheek in volle gang bij 4 scholen.	
10.	School management en organisatie	Management (V)SBO heeft voldoende kennis, vaardigheden en instrumentarium om de vernieuwingen te introduceren en te begeleiden en te zorgen voor een effectieve/efficiënte organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Nascholingsplan schoolleiders (SL) en schoolbesturen (SB) ontwikkeld - Minimaal 90% van de SL en SB zijn nageschoold - SL en SB passen nieuwe vaardigheden dagelijks toe - Rapport voor invoering financieringsstelsel - Regelgeving financiering (V)SBO geïntroduceerd 	<ul style="list-style-type: none"> Bespreken schoolmodel en SOP Trainen scholen in SOP Trainen en ondersteunen schoolmanagement (SM) Werkbezoek aan NL 	Het SM heeft aangegeven behoefte te hebben in training op specifieke onderwerpen en ondersteuning bij ontwikkelen SOP. SM heeft daarom diverse trainingen gehad (onder andere in SOP en management), werkbezoeken in NL en CUR en er was een SMC beschikbaar voor coaching. Maandelijks zijn er vergaderingen met SB en SM.	
11.	Kader Wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> (V)SBO (incl. AGO en IJstelsel) opereren per 2002 binnen wettelijk kader AGO verwijzingscïe opereert volgens overeengekomen procedures etc. Nieuw financierings- en bekostigingssysteem is ingevoerd in 2002 (vervanging V&V-stelsel) Nieuw evaluatiesysteem BO in 2002 Rechtspositie en arbeidsvoorwaarden onderwijspersoneel is geregeld 	<ul style="list-style-type: none"> - Wet- en regelgeving (V)SBO is gepubliceerd - Wet- en regelgeving AGO is gepubliceerd - Structuur verwijzingscïe ingesteld en leden benoemd - Criteria voor financiering (V)SBO ingevoerd - Wet- en regelgeving evaluatiesysteem is aanvaard - Beleid met betrekking tot nieuwe rol Inspectie is geformuleerd - # getrainde leden Inspectie - Voorstel herziening arbeidsvoorwaarden aanvaard 	<ul style="list-style-type: none"> Aanpassen V&V-stelsel Invoeren normbekostigingsstelsel Informeren betrokkenen over bekostiging 	De goedkeuring van berekeningen voor bekostiging laat lang op zich wachten: wijzigingen worden pas zo laat doorgevoerd dat er niet kan worden gestart met de innovaties. SB's ondervinden hier problemen door. Het is onbekend wat er gaat gebeuren met de 3 ^e cyclus FO, invoering SBO en hoe en wanneer AGO ingevoerd gaat worden. Dit maakt het moeilijk om beleid uit te zetten. Het V&V stelsel is als zodanig niet vervangen. Aanpassingen zijn wel voorbereid nog niet politiek bekrachtigd.	

Doelstelling Deelprogramma Institutionele en Organisatorische versterking Sint Maarten (2002 - 2006)

- Versterking van de institutionele capaciteit van het Departement van Onderwijs en de Eilandelijke Onderwijsdiensten van de NA op het terrein van onderwijsbeleid en management, wetgeving en kwaliteitsbewaking en statistische informatievoorziening
- Zorg dragen voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de deelprogramma's Funderend Onderwijs en beroepsonderwijs ten behoeve van de Minister van Onderwijs en Cultuur

Let op: Onderstaande kernverbeteringen zijn gewijzigd ten opzichte van het oorspronkelijke programma: de kernverbeteringen waarover gerapporteerd wordt in de voortgangsrapportage van maart 2007 (de enige beschikbare rapportage uit die periode), zijn dezelfde kernverbeteringen die gebruikt worden in het OJSP van SXM over 2008-2012. Ze sluiten niet aan op de kernverbeteringen die zijn geformuleerd in het programma van 2002-2006. In onderstaande tabel eerst de kernverbeteringen zoals geformuleerd in het eerste samenwerkingsprogramma 2002-2006. In de daarop volgende tabel staan de gewijzigde kernverbeteringen waarover gerapporteerd is eind 2007.

Deelprogramma Institutionele en Organisatorische Versterking (IOV) (2002-2006)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
Kernverbeteringen zoals geformuleerd in het samenwerkingsprogramma 2002-2006						
1.	ARPO	ARPO ontwikkelt beleid en geeft richting aan vernieuwingen, verzamelt onderwijsdata en gegevens en voert communicatieactiviteiten uit	<ul style="list-style-type: none"> - ARPO organisatieplan en missie zijn gepubliceerd - Maatregelen genomen voor invoering ARPO plan - Onderwijsindicatoren geïdentificeerd en gegevens vastgesteld - Een dataverzameling systeem is ingesteld - Onderwijsdata worden regelmatig ingevoerd in OMIS. Controle hierop vindt plaats - OMIS levert essentiële onderwijsstatistieken aan - ARPO-staf is getraind in gebruik en analyse OMIS - ARPO-staf is getraind in beleidscyclus - ARPO-stafpast moderne beleidsontwikkeling toe en brengt kennis over aan eilandelijke overheid - Beleidsadviezen zijn gebaseerd op moderne beleidsontwikkeling 			
2.	Juridische zaken	Onderwijsvernieuwingen vinden plaats binnen een regulier kader van wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> - Wet- en regelgeving op prioritaire terreinen is gereed in concept - Wet- en regelgeving hierop is geaccepteerd in de Staten en gepubliceerd 			
3.	Onderwijsinspectie	Leverd een bijdrage aan het kwaliteitsborgingsysteem van het	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuw kwaliteitszorgbeleid gepubliceerd - Wetgeving omtrent kwaliteitszorg is gepubliceerd 			

Deelprogramma Institutionele en Organisatorische Versterking (IOV) (2002-2006)							
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)		E2
		onderwijs van de NA	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe inspectie-organisatie is opgezet, procedures en functieomschrijvingen zijn uitgewerkt - Inspecteurs zijn aangesteld - Inspectierapporten voldoen aan kwaliteitseisen - Adviezen van de onderwijsinspectie worden opgevolgd 				
4.	Examenbureau	Per 2005 zorgt het Examenbureau voor de kwaliteitsbewaking van het onderwijs NA middels toetsing en examinering	<ul style="list-style-type: none"> - Beleidsplan kwaliteitszorg is gepubliceerd - Beleidsplan omvat diversiteit van onderwijssystemen, instructietaal en dergelijke - Organisatieopzet Examenbureau is voorgesteld. - Stafleden Examenbureau zijn getraind en passen moderne principes toets- en examenontwikkeling toe - Toets- en examen databank aanwezig - Nieuwe toetsen/examens ontwikkeld voor prioritaire examenvakken 				
5.	Eilandelijke onderwijsdiensten	Eilandelijke onderwijsdiensten zijn in staat het landelijk onderwijsbeleid eilandelijk te vertalen, uit te voeren, te monitoren, te begeleiden en te evalueren	<ul style="list-style-type: none"> - Stafleden zijn getraind in beleidsontwikkeling, -uitvoering en evaluatie - Stafleden kunnen onderwijsstatistieken interpreteren en gebruiken 				
6.	Programmamanagement	Versterken bestaande structuur die vernieuwingen aanstuurt, begeleidt en monitort.	<ul style="list-style-type: none"> - Leden PCB zijn geïdentificeerd en benoemd (3x overleg per jaar met notulen) - Eilandelijke jaarplannen worden opgesteld - Landelijke jaarplannen zijn opgesteld - Adviezen (minimaal 10) over eilandelijke jaarplannen zijn jaarlijks opgesteld - Voortgangsrapportagesysteem is opgesteld en ingevoerd - Financieel administratief systeem is opgezet - Communicatiestrategie en -plan zijn opgesteld - Staf MPEI is getraind en past moderne beginselen onderwijsplanning et cetera toe 				
Kernverbeteringen zoals vermeld in de voortgangsrapportage van eind 2007							
1.	Infrastructuur	Opzetten Innovatiebureau dat zorg draagt voor de implementatie van FO en BO Opzetten gemeenschappelijk Onderwijscentrum voor ontwikkeling onderwijs en ondersteuning implementatie FO en BO	Geen informatie aanwezig	Opzetten Innovatiebureau Opzetten Onderwijscentrum Inhuren Taskmanagers (TM) en medewerkers	Het Innovatiebureau BERPPI was volledig operationeel en had een volledige bezetting om de werkzaamheden in de deelprogramma's FO en BO uit te voeren. Het gemeenschappelijk Onderwijscentrum is niet van de grond gekomen en dit zal ook niet het geval zijn in de komende periode. Er wordt wel regelmatig overleg gevoerd tussen de eilanden. Het budget is overschreden met 94.156 Naf en het ingediende IOV fase 2 plan is niet geaccordeerd door USONA, terwijl de contracten van de TM's nog doorlopen (dit wordt betaald uit het budget van deze KV). Hiervoor moet een oplossing bedacht worden.		
2.	Kwalificatie	Uitvoeren specifieke scholingsprogramma's voor medewerkers en TM's en toepassing hiervan In werking stellen beoordeling- en functioneringssysteem medewerkers	Geen informatie aanwezig	Scholen TM's Indienen rapportages en dergelijke Opstellen competentielijsten In werking stellen functionerings- en beoordelingssysteem	Opleidingen projectmanagement voor een aantal personeelsleden van BERPPI zijn gefinancierd via het Eilandgebied. De hier aangeleerde methodieken et cetera worden door hen toegepast. Door voorwaarden konden niet alle medewerkers gebruikmaken van deze opleidingsmogelijkheden. Om aan de totale scholingsbehoefte te voldoen is meer geld nodig. Rapportages e.d. worden op tijd ingediend. Er zijn nog geen competentielijsten opgesteld via KPMG. Het functionerings- en beoordelingssysteem is een kerntaak van afdeling P&O en wordt daarom niet uitgevoerd door BERPPI.		
3.	Samenwerking intern	Samenwerking en overleggen tussen Bovenwinds Onderwijs Bureau (BOB) en andere onderwijsactoren liggen vast in besluiten Externe doelgroepen krijgen regelmatig info over onderwijsvernieuwingen	Geen informatie aanwezig	Oprichten BOB Overleggen met onderwijsactoren Informatie uitwisselen met externe doelgroepen	Het BOB is nooit opgericht; als alternatief wordt gewerkt aan een intensieve samenwerking met onderwijsdeskundigen en overige stakeholders op de Bovenwinden (door middel van expertise uitwisseling en (in)formele communicatie). Er is maandelijks regulier overleg met eilandelijke onderwijsactoren op het niveau van TM, ook is er regelmatig overleg tussen gedeputeerden Onderwijs. Externe doelgroepen krijgen informatie over de onderwijsontwikkelingen via de media.		

Deelprogramma Institutionele en Organisatorische Versterking (IOV) (2002-2006)							
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)		E2
4.	Samenwerking extern	Intereilandelijke samenwerking is in plannen beschreven en overleggen zijn vastgelegd in besluiten Samenwerking is gestart via aansluiting bij belangrijke organisaties	Geen informatie aanwezig	Overleggen met intereilandelijke onderwijsactoren Contacten leggen met internationale onderwijsorganisaties	Reguliere (intereilandelijke) NOONA vergaderingen zijn geweest, gefinancierd door het land. Er zijn nog geen formele contacten gelegd met internationale onderwijsorganisaties in verband met staatkundige verhoudingen. De samenwerking op de Bovenwinden en met andere onderwijsorganisaties moet geïntensiveerd worden.		
5.	Assessment	Invoeringsplannen worden gemonitord	Geen informatie aanwezig	Monitoren invoeringsplannen	Monitoring heeft plaatsgevonden via BPO.		
6.	Communicatie	Opstellen en opvolgen communicatieplan Goed functionerend ICT-netwerk tussen en op de eilanden aanwezig	Geen informatie aanwezig	Opstellen communicatieplan Operationaliseren website	Er is nog geen communicatieplan opgesteld, hiervoor zal externe expertise worden aangetrokken. De website wordt eind maart 2007 operationeel. Wegens externe omstandigheden (onduidelijk welke) is deze KV niet zo goed van de grond gekomen.		
7.	OMIS	OMIS is in werking; gegevens zijn beschikbaar	Geen informatie aanwezig	Operationaliseren OMIS	Er is nog geen geautomatiseerd informatiesysteem: OMIS is niet van de grond gekomen (coördinatie lag bij het Land). Op SXM is wel werk verricht ten behoeve van dataverzameling. Dit heeft geleid tot bruikbare data dat verwerkt is in rapporten.		
8.	V&V-stelsel	Medewerker die kostenstelsel onderwijs voorbereidt en implementeert	Geen informatie aanwezig	Aanstellen medewerker	Het V&V-stelsel is geïmplementeerd in aug 2002 (onder leiding van Dienst Onderwijs, sectie Beheer, gefinancierd door eiland). SB's hebben training hierin gekregen. Er is behoefte aan gekwalificeerde mankracht en training voor een adequate controle van het V&V-stelsel.		

Doelstelling Deelprogramma Funderend Onderwijs Curaçao (2002 – 2006)

- in 2005 heeft minimaal 95% van de scholen de eerste cyclus FO gerealiseerd, bieden onderwijs aan leerlingen van 4-8 jaar
- in 2005 is de eerste netto deelname aan het FO 100% dat wil zeggen dat alle kinderen van 4-8 jaar in de eerste cyclus van FO zitten
- in 2005/2006 gaat 85% van de 8 jarigen leerlingen beginnen met de tweede cyclus
- in 2005 heeft minimaal 85% van de leerlingen de minimumeisen/ kerndoelen van de eerste cyclus FO gehaald
- in 2010 is het percentage dropouts gezakt naar 2%
- instroom in het speciaal onderwijs is afgenomen naar 3%.

Deelprogramma Funderend Onderwijs (FO) (2002-2006)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren ¹	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
1.	Schoolontwikkelingsplan (Schoolmodellen)	Organisatorische & didactische aspecten beschreven in operationele termen	<ul style="list-style-type: none"> - Elke school heeft een SOP: missie, ontwerp, onderwijs- en schoolorganisatie, didactische en pedagogische concepten en scholingsplan - Info beschikbaar over resultaten en uitgevoerde activiteiten 	<ul style="list-style-type: none"> - Implementeren schoolmodellen - Ontwikkelen SOP 	De eerste SOP's zijn in jan 2008 aangeleverd: andere scholen worden bij de ontwikkeling hiervan ondersteund door Fide. Schoolmodellen zijn geïmplementeerd tussen 2003/2005 en het invoeringsproces is bewaakt, geëvalueerd en bijgesteld. Een plan voor monitoring en evaluatie van eerste cyclus FO is opgesteld. Organisatorische en didactische aspecten zijn niet in operationele termen beschreven.	
2.	Basiscurriculum en kerndoelen	<ul style="list-style-type: none"> - Kerndoelen en basiscurriculum is vastgelegd - Leerplannen, methoden & materiaal ontwikkeld 	<ul style="list-style-type: none"> - Basiscurriculum vastgesteld - Kerndoelen vastgelegd en openbaar - Scholen op de hoogte van BC & doelen - Plan per educatiegebied, per school - 90% scholen kan & wil kern- en tussendoelen bereiken - 100% scholen heeft BC ingevoerd - 90% leraren werkt met leerplannen - 90% leraren plant ahv (kern)doelen - Minimaal 80% vd leerlingen bereikt de kern en tussendoelen 	<ul style="list-style-type: none"> - Formuleren kerndoelen - Ontwikkelen basiscurriculum - Opstellen vakleerplannen - Trainen in vakleerplannen - Invoeren basiscurriculum 	Alle leerkrachten 1 ^e en 2 ^e cyclus hebben vakleerplannen ontvangen en instructies om hiermee om te gaan. Niet alle scholen hebben het curriculum volledig ingevoerd. Deze scholen krijgen nog begeleiding bij het gebruik van de vakleerplannen.	
3.	Competentieontwikkeling	Leerkrachten en schoolleiders beschikken over kennis en vaardigheden nodig voor succesvolle invoering FO, inclusief ICT vaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> - 95% scholen heeft scholingsbehoefte aangegeven in SOP - 95% van besturen is geschoold - 95% van schoolleiders is geschoold - 95% schoolleiders is bezig met invoering FO - 95% leraren heeft nascholing gehad - 95% leraren beheerst & past FO vaardigheden toe - 95% leraren beschikt over ICT vaardigheden 	<ul style="list-style-type: none"> - Nascholen leerkrachten - Toepassen vaardigheden 	Competentieontwikkeling van docenten is langzaam verlopen in de beginfase (2002). Het basispakket nascholing bestaat uit 5 modules. Door inkrimping aantal begeleiders worden 4 modules eind juli 2008 afgerond, de taalmodule start pas in aug 2008. Het eilandelijke scholingsprogramma wordt jaarlijks bijgesteld. Veel leraren zijn uitgevallen tijdens het nascholingsprogramma en een groot deel van de leraren is überhaupt niet begonnen aan die nascholing.	
4.	Taalonderwijs	<ul style="list-style-type: none"> - Landelijke richtlijnen voor taalbeleid - Wettelijk kader voor gebruik moedertaal als instructietaal & andere talen in cyclus I 	<ul style="list-style-type: none"> - Wetgeving over moedertaal als instructietaal door Staten - Richtlijnen voor schooltaalbeleid gepubliceerd - 95% scholen heeft taalmodel ingevoerd in cyclus I FO - 85% van de leraren geeft les in gekozen instructietaal 	<ul style="list-style-type: none"> - Bijscholen leerkrachten in taal - Opstellen taalbeleid - Informeren onderwijsveld en ouders over taalmodellen - Lesgeven volgens taalmodel 	Een algemeen taalbeleid ligt ter goedkeuring bij het BC. Voor NL en Pap hebben assessments plaatsgevonden en er is een trainingsprogramma voor leraren opgezet. Voorbereiding van de uitvoering hiervan vindt plaats tussen aug en dec 2008. Ouders zijn geïnformeerd over de taalmodellen.	
5.	Leermiddelenontwikkeling	In 2005 hebben alle FO scholen leer- en spel materiaal voor cyclus I om nieuwe curriculum volgens nieuwe principes te onderwijzen	<ul style="list-style-type: none"> - Leraren beschikken over leer- en spel materiaal - Leraren vinden materiaal gebruiksvriendelijk - Kinderen reageren positief op ontwikkelde materiaal - 95% leraren is op hoogte van beschikbaar materiaal - Er bestaat een jaarlijkse leermiddelen feria - Jaarlijks kinderboekenfestival & deelname neemt toe - Beschikbare leesmateriaal in Pap en NL neemt toe - Bibliotheek gebruik neemt toe - Min. 90% vd leerlingen behaalt het minimum per vak 	<ul style="list-style-type: none"> - Aanschaffen en ontwikkelen leermaterialen - Organiseren Kinderboekenfestival 	Na een uitgevoerde leermiddeleninventarisatie zijn benodigde middelen ontwikkeld en besteld voor 50% van het 1 ^e en 2 ^e jaar 1 ^e cyclus: de ontwikkeling van onderdelen 3 ^e en 4 ^e jaar zijn gereed. Er zijn workshops georganiseerd over het gebruik van de leermiddelen. Kinderboekenfestival heeft plaatsgevonden. Geselecteerde leerkrachten zijn bijgeschoold tot leermiddelen ontwikkelaars.	
6.	Leerlingzorgsysteem	In 2005 beschikt iedere FO school over een intern- en extern leerlingzorgsysteem	<ul style="list-style-type: none"> - LVS is ontwikkeld en op alle scholen geïntroduceerd - 95% van de leraren gebruikt LVS - Leraren rapporteren voor 4-8 jarigen op basis van één 	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen leerlingzorgplan - Opzetten pilot leerlingzorg - Gebruiken geautomatiseerde LVS 	Er is een leerlingzorgplan opgesteld ism scholen, er wordt een pilot opgezet met 8 scholen. Er is een intern leerlingzorgsysteem gekozen en externe zorg door SGE.	

¹ Indicatoren uit voortgangsrapportages wijken af van indicatoren uit projectplan. Zie 'nieuwe' indicatoren in rood. Indicatoren zijn soms ook aangepast in aantallen: Bijvoorbeeld zijn % in de laatste voortgangsrapportages gewijzigd in Min. 80% ipv 90%. Deze wijzigingen zijn niet aangebracht in dit schema.

Deelprogramma Funderend Onderwijs (FO) (2002-2006)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren ¹	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
		Iedere school toetst en registreert vorderingen op een systematische manier Leerproblemen worden vroegtijdig signaleerd en geremedieerd	systeem - IB'ers zijn getraind en in staat leraren te ondersteunen - Leraren gebruiken interne hulpverlening indien nodig - Leraren herkennen leer- en gedragsproblemen - 95% leraren differentieert obv toetsresultaten - Ouders ontvangen twejaarlijks info over prestaties kind		Medewerkers van SGE zijn getraind in het begeleiden van scholen voor de invoering van leerlingzorg. Trainingen vinden plaats voor leraren tav leerlingzorg in de klas. Mogelijkheden voor een LVS zijn geïnventariseerd. Besloten is een eigen LVS te gaan ontwikkelen.	
7.	Onderwijs Management Informatie Systeem (ICT)	In 2005 zijn ICT toepassingen binnen FO gerealiseerd: in klas, voor onderwijsadministratie en LVS Gebruikers zijn bijgeschoold	- Overeenstemming over onderwijsindicatoren - Indicatoren&statistische info op school/eiland aanwezig - Scholen wisselen info uit met betrokken diensten - Trainingen voor gebruiken zijn georganiseerd - Gebruikers hebben vaardigheden om data in te voeren - Computers effectief gebruikt door leraren in leerproces - # compu per ll stijgt van 10 in 2002 naar 4 in 2005 - Min. 95% ll beheerst basiscomputervaardigheden	Aanschaffen PC's Gebruiken ICT in de scholen ter ondersteuning leerproces	Alle schoolbesturen hebben voor hun scholen hardware en software aangeschaft en training verzorgd voor mensen die ICT gebruiken in de klas. Minimum eisen aan ICT-voorzieningen stijgen van 1:10 (compu: ll) (2003) naar 1:4 (2005). Het is onduidelijk of feitelijk aan dit criterium voldaan wordt.	
8.	Bestuurlijke capaciteit/ Beleid en bestuur (Organisatie van het onderwijs)	In 2005 is onderwijsorganisatie op alle niveaus (eiland, bestuur, scholen) geprofessionaliseerd: leidinggeven, taak- en functieverdeling, personeelsbeleid, financiën en beheer, schoolbeleid, relatie met ouders	- Scholen werken op basis van SOP - Scholen met incomplete cyclus I uitgebreid/geïntegreerd - Scholen veranderd zodat FO kan worden ingevoerd - Formatieplan per school - Bevoegdhedenregeling per school - Reguliere bijeenkomsten met ouders/ gemeenschap	Opstellen SOP Uitwerken verantwoordelijkheidsverdeling Organiseren informatiebijeenkomsten schoolmodellen	Verantwoordelijkheidsverdeling schoolorganisatie is uitgewerkt. Informatiebijeenkomsten over de schoolorganisatie en schoolmodellen zijn georganiseerd, ook voor ouders en belanghebbenden. SM hebben meer ondersteuning nodig bij het opstellen van het SOP.	
9.	Schoolinfrastructuur	In 2005 zijn infrastructurale aanpassingen voor FO gerealiseerd	- Schoolgebouwen -lokalen voldoen aan minimumeisen FO - Kleuter- en lagere scholen zijn geïntegreerd - V&V-stelsel is aangepast conform infrastructurale normen	Clusteren kleuter- en lagere scholen	Het aangepaste huisvestingsplan is goedgekeurd voor de 14 geprioriteerde scholen. Aanpassen van infrastructuur aan FO-standaarden is in uitvoering: In feb 2008 zijn 4 projecten in voorbereiding, 3 in de gunningsfase, 1 in de uitvoeringsfase en 3 projecten zijn opgeleverd. De oplevering van alle geplande projecten eind 2008 is vertraagd (vertraging start project Maduroschool en aanhouden aantal projecten).	
10.	Voorschoolse educatie ²	In 2005 is het aanbod van voorschoolse educatie uitgebreid en verbeterd	- Beleidsplan voorschoolse educatie is gemaakt - Wetgeving is door Staten aanvaard - Invoeringsplan per eiland is geformuleerd - 50% 3 jarigen met achterstand toegang tot voorschool	Opstellen beleidsplan Opstellen en curriculum Verbeteren kwaliteit VE Trainen trainers Nascholen medewerkers en management VE Aanschaffen leer materiaal Werven personeel Samenwerken met partners Ontwikkelen LVS Inzetten op ouderparticipatie	Een eilandelijk beleidsplan VE is aanwezig. Een inspectieorgaan (kwaliteitscommissie) en een adviesplatform zijn opgezet en er wordt samengewerkt met diverse actoren in het veld. Er is een raamcurriculum ontwikkeld en de training Train the trainers is gestart voor alle eilanden. In plaats van nascholing vindt scholing plaats: 2 cursussen zijn afgerond, diverse workshops staan gepland. In het 2 ^e programma is upgrading van de leidsters naar SBO 2 opgenomen. Na een behoefte-inventarisatie zijn educatieve materialen aangeschaft en geleverd. Het curriculum bevat een kindvolgsysteem: als eilanden hiervoor kiezen, wordt dit aangeschaft. Een ouderparticipatieprogramma staat gepland.	
11.	Opleidingsonderwijs	In 2005 is er een landelijk systeem voor opleiding en bijscholing van leraren FO, gespecificeerd naar eilanden. In 2005 zijn leraren kleuter- en lageronderwijs bevoegd leraar FO	- Alle leraren kleuter-, lageronderwijs FO bevoegd - Regulier aanbod opleiding&bijscholing voor leraren FO - Leraren besteden jaarlijks 16 dagen aan bij-, nascholing - 100% van nieuwe leraren is FO bevoegd - 90% FO leraren gebruikt curriculum & materiaal FO - Toename instroom nieuwe studenten en zij-instromers		Dit valt onder het project opleidingsonderwijs Land. (Er is een invoeringsplan opleidingsonderwijs (ook inhoudelijk), de taakomschrijving voor nieuwe leraar FO is geaccordeerd. Het opleidingsinstituut is in staat nieuwe leerkrachten FO op te leiden en na te scholen.) Voor nascholing leraren zie kernverbetering 3.	
12.	Kwaliteitszorg	In 2005 is er een start gemaakt met ontwikkeling en implementatie van interne kwaliteitszorg waarmee scholen voortgang in vernieuwing kunnen beoordelen en beleid kunnen aanpassen	- Info individuele leerlingen op schoolniveau beschikbaar - Voor eiland & land basis info beschikbaar indicatoren - Inspectierapport gaat in op integrale toets kwaliteit - Aantal SOP's heeft hst over interne kwaliteitszorg - Aantal ondersteunende scholen interne kwaliteitszorg - Kwaliteit zelfevaluatierapporten scholen stijgt	Bepalen procedures interne kwaliteitstoetsing Ondersteunen scholen bij zelfevaluatie	Procedures rondom interne kwaliteitstoetsing zijn bepaald: het implementatieplan zal in 2007/2008 ten uitvoer gebracht worden. Voor einde schooljaar hebben alle scholen ondersteuning gekregen bij de zelfevaluaties en interne kwaliteitszorg.	
13.	Onderwijsfinanciën	In 2005 is de bekostigingssystematiek van scholen aangepast ten behoeve van invoering FO	- Aangepaste eilandelijke begroting FO - Uitgevoerde external audit	Vaststellen financiële consequenties introductie FO Aanpassen V&V stelsel aan onderwijsinnovaties	Financiële consequenties exploitatie zijn vastgesteld. V&V formules zijn nog niet aangepast voor FO en personeel is bijgeschoold. Het wachten is op de wettelijke vaststelling van het FO.	

² Het project VE bevat nogmaals 6 eigen kernverbeteringen met eigen indicatoren: Algemene voorwaarden, Curriculum, Deskundigheidsbevordering, Communicatie, Kwaliteitszorg en Speel- en educatieve materialen.

Doelstelling Deelprogramma Beroepsonderwijs Curaçao (2002 – 2006)

- Door verbetering van het beroepsonderwijs, beoogt de overheid van de Nederlandse Antillen het geven van meer gelijke kansen en betere condities voor de toekomstige leerlingen zodat zij in staat zijn om zich in algemene, maatschappelijke en economische zin te ontplooiën en daarmee een kwalitatieve en kwantitatieve bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van de Nederlandse Antillen
- % leerlingen in VSBO en SBO dat afkomstig is uit zwakkere milieus
- % jeugdwerklozen met een SBO of VSBO opleiding
- % werkenden met een VSBO of SBO opleiding (werk in overeenstemming met (niveau van) de opleiding)
- % gediplomeerden van het VSBO (en wellicht HAVO/VWO) dat doorstroomt naar het SBO
- % gediplomeerden van SBO dat doorstroomt naar het hoger beroepsonderwijs of een andere vervolgopleiding in NL of elders
- reikwijdte van de keuzemogelijkheden binnen het beroepsonderwijs
- mogelijkheden voor vervolgonderwijs (bv. bedrijfsgerichte opleidingen)

Doelstelling is dat er op de Nederlandse Antillen een VSBO is dat:

- aansluit op de basisvorming en de verschillen tussen leerlingen wat betreft cognitieve vaardigheden door het aanbieden van drie diploma gerichte leerwegen (theoretisch kadergericht, praktisch kadergericht en praktisch basisgericht) en arbeidsmarktgericht onderwijs
- aansluit bij de verschillen tussen leerlingen wat betreft belangstelling en aanleg door het aanbieden van drie sectoren: Techniek, Zorg en Welzijn en Economie
- gediplomeerden aflevert die werk vinden op de lokale arbeidsmarkt dan wel door kunnen stromen naar het secundair beroepsonderwijs
- verbeterd en vernieuwd arbeidsgericht onderwijs (beroepsonderwijs voor zorgleerlingen) aanbiedt
- effectief en efficiënt wordt gegeven.

Doelstelling is dat er op de Nederlandse Antillen een SBO is dat:

- aansluit op het VSBO (theoretisch en praktisch kadergerichte leerwegen)
- gediplomeerden aflevert die werk kunnen vinden op de lokale arbeidsmarkt, dan wel door kunnen stromen naar het hoger beroepsonderwijs. Dit wordt gerealiseerd middels de introductie van vier kwalificatieniveaus die tegemoet komen aan de verschillen tussen leerlingen wat betreft cognitieve vaardigheden en belangstelling
- effectief en efficiënt wordt gegeven.

VSBO³

Deelprogramma Beroepsonderwijs (BO) (2002-2006)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren ⁴	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
1.	Relevantie van het onderwijs (Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt)	Er is een overlegstructuur die afstemming garandeert tussen kwalificaties van leerlingen en de vraag van de arbeidsmarkt	<ul style="list-style-type: none"> - Instellingsbesluit ROA en (wet- en regelgeving) - ROA leden zijn benoemd - Notulen van de ROA vergaderingen en ROA adviezen over aansluiting onderwijsarbeidsmarkt - Regelgeving met betrekking tot stagecomponent van het SBO aanwezig en gepubliceerd - Aantal stageplaatsen dat jaarlijks wordt vervuld - Bijeenkomsten tussen scholen en lokaal bedrijfsleven - Overeenkomsten tussen scholen en lokaal bedrijfsleven - Stagereling: stageovereenkomst en registratie stagiaires - Stageboek aanwezig 		In de afgelopen periode waren geen activiteiten gepland: de planning en uitvoering gaat in 2008 van start.	
2.	Eindtermen, (vak)leerplannen en opleidingsplannen	Eindtermen en kerndoelen VSBO en SBO zijn vastgesteld overeenkomstig de vereisten in het bedrijfsleven van NA	<ul style="list-style-type: none"> - Eindtermendocumenten (VSBO en SBO) geformaliseerd en geaccordeerd door het bedrijfsleven - 100% van de VSBO-scholen zijn in 2006 zodanig ingericht dat ze extra zorg kunnen aanbieden 	Opstellen vakleerplannen en eindtermen Evalueren exameninhoud Ontwikkelen speciaal programma zorgleerlingen	Vakleerplannen en eindtermen zijn bekend, momenteel vindt een evaluatie van de exameninhoud plaats door Fide. Aanpassingen zullen ten doel hebben zorgleerlingen meer kans te bieden, door een speciaal programma aanbod. De eindtermen zijn in 2007 voorgelegd ter goedkeuring aan het Bestuurscollege.	
3.	Taalbeleid	Scholen ontwikkelen en implementeren taalbeleid (onderdelen: verscheidenheid aan instructietalen en vreemde talen en belang van doorstroming)	<ul style="list-style-type: none"> - Rapport 'instelling van adviesstructuren' op het gebied van de taal waarin het onderwijs op VSBO en SBO-niveau zal worden gegeven - Formeel besluit omtrent instelling adviesstructuur - Financiële middelen voor adviesstructuur beschikbaar - Docenten en schoolleiding getraind in onderwijs taal 		In de afgelopen periode waren geen activiteiten gepland: vanaf maart 2008 gaat Fide vakgerichte taalondersteuning ontwikkelen.	

³ De uitvoering van VSBO fase 3 heeft vertraging ondervonden: SAE heeft voor de afronding hiervan nog minstens een half jaar nodig en heeft een verzoek ingediend bij USONA om nog tot 2008 te kunnen verplichten.

⁴ Indicatoren uit voortgangsrapportages wijken af van indicatoren uit projectplan. Zie 'nieuwe' indicatoren in rood.

Deelprogramma Beroepsonderwijs (BO) (2002-2006)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren ⁴	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
			<ul style="list-style-type: none"> - Onderwijstaalbeleid geïntegreerd in SOP - 80% van de anderstalige II'en worden adequaat onderwezen - 100% van de anderstalige II'en beschikken over aangepaste leermiddelen en methoden 			
4.	Kwaliteitszorg	Operationeel systeem van kwaliteitszorg is aanwezig voor bewaking van en garanderen van de kwaliteit van BO	<ul style="list-style-type: none"> - Formele regeling eindexamens VSBO en SBO - Uitgewerkte examenprogramma's VSBO en SBO - Regeling met betrekking tot CXC examens - Rapportage van proefscholen over zelfevaluatiesysteem - # docenten en schoolleiders getraind in zelfevaluatie - # trainingssessies met inspecteurs en proefscholen - Rapporten Inspectie over resultaten zelfevaluaties - Formeel besluit m.b.t. visitatieproces - Leden visitatiecommissies geïdentificeerd en benoemd - # visitaties en verslagen daarvan 	De voortgangsrapportage rapporteert niet op deze kernverbetering.		
5.	Competentieontwikkeling	In 2005 zijn voldoende gekwalificeerde leraren aanwezig in VSBO en SBO, die verschillende opleidingen kunnen geven en de inhoudelijke kwaliteit bewaken	<ul style="list-style-type: none"> - Trainingsplan formeel aanvaard - Minimaal 90% van de betrokken docenten heeft Nascholing gehad - Minimaal 75% van hen kan nieuwe kennis in praktijk brengen - Werving- en bijscholingsplan is aanvaard - # deelnemende onbevoegde docenten aan bijscholing - # nieuwe bevoegde docenten werkzaam - Sociaal plan geformuleerd en aanvaard - Financiën gereserveerd voor uitvoering sociaal plan - 80-100% van de docenten Techniek, Z&W en Economie werken in 2007 met werkpleksimulaties - Elke VSBO-school heeft vanaf 2006-2007 een groep docenten met orthopedagogische kennis (extra zorg) - 80-100% van de docenten maken gebruik van pedagogisch didactische werkvormen - Schoolmedewerkers weten in 2007-2009 probleemgedrag te herkennen en aan te pakken 	<ul style="list-style-type: none"> Nascholen docenten Begeleiden docenten door SC Vormgeven geïndividualiseerde extra ondersteuning Uitvoeren pilot-project Fide Organiseren schoolteamdagen 	Alle docenten hebben minimaal 1 vakinhoudelijke nascholing gehad: er volgen er meer. Nadruk ligt op toepassing ervan in de klas. Leraren passen hun veranderde docentrol nog onvoldoende toe in de praktijk: schoolcoaches begeleiden hierbij. Docenten met orthopedagogische kennis is nog niet noodzakelijk op elke VSBO-school, door afwezigheid AGO: wel meer nadruk op programma's voor geïndividualiseerde extra ondersteuning. Het Fide-pilot project (Omgaan met probleemgedrag) is positief beoordeeld en zal op andere scholen navolging krijgen. Schoolcoaches stellen deze problematiek ook aan de orde op schoolteamdagen.	
6.	Leermiddelen en inventaris	Per 2002 resp. 2003 zijn VSBO en SBO scholen voorzien van vereiste leermiddelen en inventaris conform onderwijsprogramma's Gewijzigd in: per 2007	<ul style="list-style-type: none"> - Lijst vereiste en geschikte leermiddelen samengesteld - Overzicht aan te schaffen leermiddelen opgesteld - Basisinventarisatielijst samengesteld - Inventarisatie aanwezig, inventaris afgerond - Overzicht aan te schaffen inventaris opgesteld - Vereiste leermiddelen en inventaris zijn beschikbaar - Regelgeving omtrent leermiddelen/inventaris ingevoerd - Boekenfondsen ingevoerd op scholen - 80% van de leermiddelen en inventarissen die worden besteld zijn in gebruik op de scholen per 2006, 100% per aug. 2007 	Aanschaffen inrichting en inventaris	De meeste sectoren zijn voorzien van leermiddelen en inventaris: aanbesteding heeft plaatsgevonden in najaar 2007. De sector bouw heeft nog geen middelen, terwijl hiervoor wel een aanbesteding is geweest tussen 2001-2003. Aanbesteding vindt nu plaats in maart 2008 (met middelen uit competentieontwikkeling), ook voor sectorprogramma ICT. De basisvorming zal nog een inventaris impuls krijgen.	
7.	Leerlingvolg- en leeringzorg systemen	Leerlingvolg- (LVS) en zorgsysteem (LZS) is ingevoerd op alle scholen	<ul style="list-style-type: none"> - Geformaliseerde regelgeving met betrekking tot AGO onderwijs - LVS operationeel op proefscholen - Info voortgang leerlingen beschikbaar op proefscholen - Docenten en schoolleiding kunnen LVS hanteren - Plan voor spreiding van LVS naar andere scholen - LZS operationeel op proefscholen - Mentoren getraind in ondersteuning probleemleerlingen - Plan voor spreiding van LZS naar andere scholen 		De voortgangsrapportage rapporteert niet op deze kernverbetering, maar uit andere kernverbeteringen blijkt dat elke school een zorgteam heeft met leerlingbegeleiders en remedial teachers. Geen informatie beschikbaar over een leerlingvolgsysteem.	
8.	Concentratie onderwijsaanbod	Toegang tot (V)SBO is gegarandeerd voor alle gekwalificeerde, potentiële leerlingen van de NA	<ul style="list-style-type: none"> - Vermindering # scholen dat VSBO aanbiedt - Overeenkomsten tussen VSBO scholen over samenwerking, fusie, clustering aanbod - BO-programma's bevatten opleidingsaanbod - Formele vaststelling wet- en regelgeving 'community colleges' 	De voortgangsrapportage rapporteert niet op deze kernverbetering.		

Deelprogramma Beroepsonderwijs (BO) (2002-2006)						
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren ⁴	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	E2
			- Formele vaststelling regelgeving mbt oprichting SBO - # licenties verstrekt aan (V)SBO scholen			
9.	Scholeninfrastructuur	(V)SBO onderwijs is fysiek ondergebracht in een beperkt aantal scholen, gebruikmakend van bestaande infrastructuur Alle SB's beschikken aan het einde van dit samenwerkingsprogramma over huisvesting voor VSBO en AGO	- Rapport over huisvestingsvraagstuk geproduceerd - Huisvestingsplan geaccordeerd - Fondsen gereserveerd voor infrastructurele aanpassing - Bouwtekeningen, kostenberekeningen gemaakt - Gerenoveerde en nieuwe klaslokalen gerealiseerd - Nieuwe scholen gebouwd en ingericht - AGO locaties zijn vastgesteld - VSBO clusters zijn vastgesteld - Projecten zijn aanbesteed - Gunning heeft plaatsgevonden - Aangepaste faciliteiten zijn in gebruik genomen - 5 VSBO-scholen beschikken over AGO-afdelingen	Uitwerken huisvestingsplannen Aanpassen/bouwen lokalen Uitvoeren infrastructurele aanpassingen Vaststellen AGO-locaties	Huisvestingsplannen zijn voltooid en dienen als leidraad bij alle infrastructurele aanpassingen. 6 projecten zijn inmiddels opgeleverd, 3 projecten zijn in de voorbereidingsfase, 4 projecten zijn in uitvoering. Voor wat betreft de AGO-locaties is gestart met de uitvoeringsfase (3 projecten).	
10.	School management en organisatie	Management (V)SBO heeft voldoende kennis, vaardigheden en instrumentarium om de vernieuwingen te introduceren en te begeleiden en te zorgen voor een effectieve/efficiënte organisatie	- Nascholingsplan schoolleiders (SL) en schoolbesturen (SB) ontwikkeld - Minimaal 90% van de SL en SB zijn nageschoold - SL en SB passen nieuwe vaardigheden dagelijks toe - Rapport voor invoering financieringsstelsel - Regelgeving financiering (V)SBO geïntroduceerd - Schoolontwikkeling vindt plaats conform het SOP	Opstellen School Ontwikkelings-Plan (SOP) Toepassen nieuwe vaardigheden	De scholen werken aan een SOP. Managementvaardigheden worden in de praktijk toegepast, soms met ondersteuning van de schoolcoach. De kosten van SOS zijn geboekt op deze KV (in plaats van op KV Infrastructuur), vanwege gebrek aan middelen.	
11.	Kader Wet- en regelgeving	(V)SBO (incl. AGO en leerlingstelsel) opereren per 2002 binnen wettelijk kader AGO verwijzingscie opereert volgens overeengekomen procedures etc. Nieuw financierings- en bekostigingssysteem is ingevoerd in 2002 (vervanging V&V-stelsel) Nieuw evaluatiesysteem BO is geïntroduceerd in 2002 Rechtspositie en arbeidsvoorwaarden onderwijspersoneel is geregeld	- Wet- en regelgeving (V)SBO is gepubliceerd - Wet- en regelgeving AGO is gepubliceerd - Structuur verwijzingscie ingesteld en leden benoemd - Criteria voor financiering (V)SBO ingevoerd - Wet- en regelgeving evaluatiesysteem is aanvaard - Beleid met betrekking tot nieuwe rol Inspectie is geformuleerd - # getrainde leden Inspectie - Voorstel herziening arbeidsvoorwaarden aanvaard	De voortgangsrapportage rapporteert niet op deze kernverbetering.		

SBO

Deelprogramma Beroepsonderwijs (BO) (2002-2006)							
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	Budget	E2
1.	Relevantie van het onderwijs	Er is een overlegstructuur die afstemming garandeert tussen kwalificaties van leerlingen en de vraag van de arbeidsmarkt	- Instellingsbesluit ROA en (wet- en regelgeving) - ROA leden zijn benoemd - Notulen van de ROA vergaderingen en ROA adviezen over aansluiting onderwijsarbeidsmarkt - Regelgeving met betrekking tot stagecomponent van het SBO aanwezig en gepubliceerd - Aantal stageplaatsen dat jaarlijks wordt vervuld - Bijeenkomsten tussen scholen en lokaal bedrijfsleven - Overeenkomsten tussen scholen en lokaal bedrijfsleven	Oprichten kenniscentrum voor afstemming onderwijs/arbeidsmarkt Realiseren regelgeving BO Ondersteunen bij opzetten werkend/leren Trainen leermeesters	De ROA is ontmanteld: er ligt een uitvoeringsplan klaar voor het Kenniscentrum Beroep & Bedrijf (KBB) dat deze rol zal vervullen. Het concept landsbesluit BO is opgesteld en wordt aangeboden aan Ministerraad (bevat richtlijnen voor invoering BO). SBO instellingen hebben behoefte aan begeleiding bij de invoering van werkend/leren: hiervoor is een TOR opgesteld. De ontwikkeling van het curriculum voor leermeesters wordt opgezet in samenwerking met NL kenniscentrum: lokale docenten gaan de Train-the-trainerscursus volgen om leermeesters te trainen.		
2.	Eindtermen, (vak)leerplannen en opleidingsplannen	Eindtermen en kerndoelen VSBO en SBO zijn vastgesteld overeenkomstig de vereisten in het bedrijfsleven van NA	- Eindtermendocumenten (VSBO en SBO) geformaliseerd en geaccordeerd door het bedrijfsleven	Opstellen opleidingsplannen Implementeren opleidingsplannen Opstellen reglementen (OER)	Conceptopleidingsplannen zijn afgerond en onder leiding van CINOP schoolspecifiek gemaakt. Concept eindtermen zijn voor een groot deel vd opleidingen opgesteld: zijn gebruikt voor opstellen OER'en. Scholen hebben een inhaalslag gemaakt om de OER'en zoveel mogelijk af te ronden (door middel van extra ingezette capaciteit), voor nieuwe opleidingen moeten nog OER'en worden opgesteld. Uitvoering van de OER'en wordt gefaciliteerd en leraren worden vertrouwd gemaakt met nieuwe lesmethoden binnen SBO.		

Deelprogramma Beroepsonderwijs (BO) (2002-2006)							
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	Budget	E2
3.	Taalbeleid	Scholen ontwikkelen en implementeren taalbeleid (onderdelen: verscheidenheid aan instructietalen en vreemde talen en belang van doorstroming)	<ul style="list-style-type: none"> - Rapport 'instelling van adviesstructuren' op het gebied van de taal waarin het onderwijs op VSBO en SBO-niveau zal worden gegeven - Formeel besluit omtrent instelling adviesstructuur - Financiële middelen voor adviesstructuur beschikbaar - Docenten en schoolleiding getraind in onderwijs taal - Onderwijstaalbeleid geïntegreerd in SOP 	<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelen/vertalen lesmethoden Ontwikkelen taalbeleid Implementeren taalbeleid 	Het taalbeleid heeft binnen de scholen nog geen prioriteit gekregen. Er wordt een inventarisatie gemaakt van behoeften en knelpunten inzake taalbeleid, op basis hiervan wordt geadviseerd over schooltaalbeleidsplannen.		
4.	Kwaliteitszorg	Operationeel systeem van kwaliteitszorg is aanwezig voor bewaking van en garanderen van de kwaliteit van BO	<ul style="list-style-type: none"> - Formele regeling eindexamens VSBO en SBO - Uitgewerkte examenprogramma's VSBO en SBO - Regeling met betrekking tot CXC examens - Rapportage van proefscholen over zelfevaluatiesysteem - # docenten en schoolleiders getraind in zelfevaluatie - # trainingssessies met inspecteurs en proefscholen - Rapporten Inspectie over resultaten zelfevaluaties - Formeel besluit m.b.t. visitatieproces - Leden visitatiecommissies geïdentificeerd en benoemd - # visitaties en verslagen daarvan 	<ul style="list-style-type: none"> Trainen docenten in opstellen examens en toetsen Operationaliseren LVS Trainen docenten SL en SB in uitvoeren zelfevaluatie Samenstellen kwaliteitshandboek Invoeren kwaliteitszorgplan 	ETE heeft diverse trainingssessies gehouden voor opstellen toetsen en examens: scholen willen dat dit herhaald wordt bij nieuwe docenten en als opfrustraining. Alle SBO-scholen hebben in 2006/2007 een vorm van LVS geïnitieerd: dit moet in 2007/2008 volledig operationeel zijn. Docenten zijn getraind in kwaliteitszorg, maar het onderdeel zelfevaluatie behoeft een nadere uitwerking.		
5.	Competentieontwikkeling	In 2005 zijn voldoende gekwalificeerde leraren aanwezig in VSBO en SBO, die verschillende opleidingen kunnen geven en de inhoudelijke kwaliteit bewaken	<ul style="list-style-type: none"> - Trainingsplan formeel aanvaard - Minimaal 90% van de betrokken docenten heeft nascholing gehad - Minimaal 75% van hen kan nieuwe kennis in praktijk brengen - Werving- en bijscholingsplan is aanvaard - # deelnemende onbevoegde docenten aan bijscholing - # nieuwe bevoegde docenten werkzaam - Sociaal plan geformuleerd en aanvaard - Financiën gereserveerd voor uitvoering sociaal plan 	<ul style="list-style-type: none"> Selecteren consultant voor coördinatie nascholing Opstellen nascholingsplan Trainen externe stagebegeleiders (leermeesters) en mentoren 	Er is een consultant geselecteerd voor de coördinatie van de nascholing. Het nascholingsaanbod is door middel van een folder gepresenteerd aan scholen. De scholen kunnen zelf bepalen welke docenten de diverse modules zullen volgen, door middel van eigen nascholingsbudget. Dit is echter te krap om alle gewenste modules te kunnen volgen (bijvoorbeeld training voor leermeesters). Scholen hebben onvoldoende uitvoeringscapaciteit voor de implementatie van de vernieuwingen.		
6.	Leermiddelen en inventaris	Per 2002 respectievelijk 2003 zijn VSBO en SBO scholen voorzien van vereiste leermiddelen en inventaris conform onderwijsprogramma's	<ul style="list-style-type: none"> - Lijst vereiste en geschikte leermiddelen samengesteld - Overzicht aan te schaffen leermiddelen opgesteld - Basisinventarisielijst samengesteld - Inventarisatie aanwezig, inventaris afgerond - Overzicht aan te schaffen inventaris opgesteld - Vereiste leermiddelen en inventaris zijn beschikbaar - Regelgeving omtrent leermiddelen/inventaris ingevoerd - Boekenfondsen ingevoerd op scholen 	<ul style="list-style-type: none"> Inventariseren leermiddelen en inventaris Aanschaffen inrichting en inventaris 	Het schoolbasedbudget is voornamelijk besteed aan leermiddelen en inventaris. Op basis van de uitkomsten van de inventarisatie die is uitgezet, kan worden opgemaakt wat er ontbreekt aan leermiddelen en inventaris.		
7.	Leerlingvolg- en leeringzorg systemen	Leerlingvolg- (LVS) en zorgsysteem (LZS) is ingevoerd op alle scholen	<ul style="list-style-type: none"> - Geformaliseerde regelgeving met betrekking tot AGO onderwijs - LVS operationeel op proefscholen - Info voortgang leerlingen beschikbaar op proefscholen - Docenten en schoolleiding kunnen LVS hanteren - Plan voor spreiding van LVS naar andere scholen - LZS operationeel op proefscholen - Mentoren getraind in ondersteuning probleemleerlingen - Plan voor spreiding van LZS naar andere scholen 	<ul style="list-style-type: none"> Aanschaf hardware en software voor LVS Trainen vaardigheden studentbegeleiding/mentorschap Invoeren leerlingvolgsysteem Opstellen leerling-zorgplan 	Alle SBO instellingen hebben een LZS ingesteld. Scholen willen duidelijke richtlijnen en begeleiding bij de uitwerking van het rapport 'Iedere leerling telt' op hun school. Hier wordt ook aandacht aan besteed in de behoefte-inventarisatie voor mentoraatrainingen. Er is nog geen aangepast leerling-zorgplan ingevoerd. Het LVS is nog niet geïmplementeerd.		
8.	Concentratie onderwijsaanbod Opleidingenaanbod	Toegang tot (V)SBO is gegarandeerd voor alle gekwalificeerde, potentiële leerlingen van de NA	<ul style="list-style-type: none"> - Vermindering # scholen dat VSBO aanbiedt - Overeenkomsten tussen VSBO scholen over samenwerking, fusie, clustering aanbod - BO-programma's bevatten opleidingsaanbod - Formele vaststelling wet- en regelgeving 'community colleges' - Formele vaststelling regelgeving met betrekking tot oprichting SBO - # licenties verstrekt aan (V)SBO scholen 	<ul style="list-style-type: none"> Instellen commissie SB's Oplossen gezamenlijke (V)SBO problemen Verduidelijken taken- en communicatiestructuur 	Er is een rapport opgesteld over de aansluitingsproblemen VSBO-SBO. Vervolgacties worden uitgezet om de aanbevelingen hieruit uit te voeren. De toegang tot SBO-opleidingen is gerealiseerd. Alle VSBO-leerlingen kunnen doorstromen. Er is nog geen beslissing genomen over de concentratie van het SBO aanbod.		
9.	Scholeninfrastructuur	(V)SBO onderwijs is fysiek ondergebracht in een beperkt aantal scholen, gebruikmakend van bestaande infrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> - Rapport over huisvestingsvraagstuk geproduceerd - Huisvestingsplan geaccordeerd - Fondsen gereserveerd voor infrastructurele aanpassing - Bouwtekeningen, kostenberekeningen gemaakt - Gerenoveerde en nieuwe klaslokalen gerealiseerd - Nieuwe scholen gebouwd en ingericht 	<ul style="list-style-type: none"> Aanpassen/bouwen lokalen Uitvoeren infrastructurele aanpassingen Uitwerken huisvestingsplannen 	Het huisvestingsbeleid is vastgesteld, maar vergt nog aanpassing. 3 scholen zijn als prioriteit aangemerkt: 4 van de 3 projecten hebben vertraging opgeleverd in de gunningsfase. Uitvoering van de aanpassingen bij de resterende scholen staat gepland voor 2009-2012.		
10.	School management en	Management (V)SBO heeft voldoende	<ul style="list-style-type: none"> - Nascholingsplan schoolleiders (SL) en schoolbesturen 	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen School Ontwikkelings- 	Enkele directies zijn ondersteund bij het opstellen van het		

Deelprogramma Beroepsonderwijs (BO) (2002-2006)							
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	Budget	E2
	organisatie	kennis, vaardigheden en instrumentarium om de vernieuwingen te introduceren en te begeleiden en te zorgen voor een effectieve/efficiënte organisatie	(SB) ontwikkeld - Minimaal 90% van de SL en SB zijn nageschoold - SL en SB passen nieuwe vaardigheden dagelijks toe - Rapport voor invoering financieringsstelsel - Regelgeving financiering (VSBO) geïntroduceerd	Plan (SOP) Ondersteunen SM bij opstellen SOP Aanschaf noodzakelijke apparaten voor SM (printer/typemachine)	SOP en hebben noodzakelijke apparatuur aangeschaft. Implementatie ervan verschilt per instelling. SBO-instellingen missen vaak uitvoeringscapaciteit voor een slagvaardige organisatie. Voor succesvolle invoering van de vernieuwingen is specifieke ondersteuning van het SM noodzakelijk.		
11.	Kader Wet- en regelgeving	(VSBO (inclusief AGO en leerlingstelsel) opereren per 2002 binnen wettelijk kader AGO verwijzingscie opereert volgens overeengekomen procedures et cetera Nieuw financierings- en bekostigingssysteem is ingevoerd in 2002 (vervanging V&V-stelsel) Nieuw evaluatiesysteem BO is geïntroduceerd in 2002 Rechtspositie en arbeidsvoorwaarden onderwijspersoneel is geregeld	- Wet- en regelgeving (VSBO) is gepubliceerd - Wet- en regelgeving AGO is gepubliceerd - Structuur verwijzingscie ingesteld en leden benoemd - Criteria voor financiering (VSBO) ingevoerd - Wet- en regelgeving evaluatiesysteem is aanvaard - Beleid met betrekking tot nieuwe rol Inspectie is geformuleerd - # getrainde leden Inspectie - Voorstel herziening arbeidsvoorwaarden aanvaard	De voortgangsrapportage rapporteert niet op deze kernverbetering.			

Doelstelling Deelprogramma Institutionele en Organisatorische versterking Curaçao (2002 – 2006)

- Versterking van de institutionele capaciteit van het Departement van Onderwijs en de Eilandelijke Onderwijsdiensten van de NA op het terrein van onderwijsbeleid en management, wetgeving en kwaliteitsbewaking en statistische informatievoorziening
- Zorg dragen voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de deelprogramma's Funderend Onderwijs en beroepsonderwijs ten behoeve van de Minister van Onderwijs en Cultuur

Deelprogramma Institutionele en Organisatorische Versterking (IOV) (2002-2006)							
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	Budget	E2
1.	ARPO Institutionele versterking ⁵	ARPO ontwikkelt beleid en geeft richting aan vernieuwingen, verzamelt onderwijsdata en gegevens en voert communicatieactiviteiten uit SAE is in staat het landelijke onderwijsbeleid naar de eilandelijke context te vertalen, uit te voeren, te monitoren en te begeleiden en te evalueren	- ARPO organisatieplan en missie zijn gepubliceerd - Maatregelen genomen voor invoering ARPO plan - Onderwijsindicatoren zijn geïdentificeerd en gegevens vastgesteld - Een dataverzameling systeem is ingesteld - Onderwijsdata worden regelmatig ingevoerd in OMIS. controle hierop vindt plaats - OMIS levert essentiële onderwijsstatistieken aan - ARPO-staf is getraind in gebruik en analyse OMIS - ARPO-staf is getraind in beleidscyclus - ARPO-staf past moderne beleidsontwikkeling toe en brengt kennis over aan eilandelijke overheid - Beleidsadviezen zijn gebaseerd op moderne beleidsontwikkeling - 80% van de nieuw verworven kennis wordt door beleidsmedewerkers toegepast in de praktijk - Er is samenwerking tussen SAE een andere onderwijsactoren - Er zijn adviezen over (re)organisatie uitvoeringsorganisaties - Optimaliseringsproces vindt plaats dat leidt tot reorganisatie uitvoeringsorganisaties	Overleggen met Land Overleggen met stakeholders Formuleren OJSP 2008-2012 Indienen IOV Projectplan 2008	Sinds 2001 wordt tweewekelijks een OI-overleg gehouden. Met SB's, onderwijsstichtingen en de vakbond wordt regelmatig overleg gevoerd. Het OJSP 2008-2012 is door vertraging (door werkwijze NL) op 25 januari 2008 ondertekend. Het addendum voor het IOV Projectplan is ingediend op 8 februari 2008: het wachten is op de financieringsovereenkomst.		
2.	Juridische zaken	Onderwijsvernieuwingen vinden plaats binnen een regulier kader van wet- en regelgeving	- Wet- en regelgeving op prioritaire terreinen is gereed in concept - Wet- en regelgeving hierop is geaccepteerd in de Staten en gepubliceerd		De voortgangsrapportage rapporteert niet op deze kernverbetering. Wettelijke vaststelling FO heeft nog niet plaatsgevonden in		

⁵ De voortgangsrapportage aug 2007- feb 2008 lijkt de structuur van het tweede programma al overgenomen te hebben, qua kernverbeteringen. In het rood staan dus de wijzigingen tov van het oude programma.

Deelprogramma Institutionele en Organisatorische Versterking (IOV) (2002-2006)							
	Kernverbetering	Doelstelling KV	Indicatoren	Hoofdactiviteiten	Eindstand 2007 (begin 2008)	Budget	E2
3.	Onderwijsinspectie	Levert een bijdrage aan het kwaliteitsborgingsysteem van het onderwijs van de NA	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuw kwaliteitszorgbeleid gepubliceerd voor onderwijs - Wetgeving omtrent kwaliteitszorg is gepubliceerd - Nieuwe inspectie-organisatie is opgezet, procedures en functieomschrijvingen zijn uitgewerkt - Inspecteurs zijn aangesteld - Inspectierapporten voldoen aan kwaliteitseisen - Adviezen van de onderwijsinspectie worden opgevolgd 		2007. De voortgangsrapportage rapporteert niet op deze kernverbetering.		
4.	Examenbureau	Per 2005 zorgt het Examenbureau voor de kwaliteitsbewaking van het onderwijs NA middels toetsing en examinering	<ul style="list-style-type: none"> - Beleidsplan kwaliteitszorg is gepubliceerd - Beleidsplan omvat diversiteit van onderwijssystemen, instructietaal en dergelijk. - Organisatieopzet Examenbureau is voorgesteld. - Stafleden Examenbureau zijn getraind en passen moderne principes toets- en examenontwikkeling toe - Toets- en examen databank aanwezig - Nieuwe toetsen/examens ontwikkeld voor prioritaire examenvakken 		De voortgangsrapportage rapporteert niet op deze kernverbetering.		
5.	Eilandelijke onderwijsdiensten	Eilandelijke onderwijsdiensten zijn in staat het landelijk onderwijsbeleid eilandelijk te vertalen, uit te voeren, te monitoren, te begeleiden en te evalueren	<ul style="list-style-type: none"> - Stafleden zijn getraind in beleidsontwikkeling, - uitvoering en evaluatie - Stafleden kunnen onderwijsstatistieken interpreteren en gebruiken 		De voortgangsrapportage rapporteert niet op deze kernverbetering.		
6.	Programmamanagement Organisatorische versterking	Versterken bestaande structuur die vernieuwingen aanstuurt, begeleidt en monitort	<ul style="list-style-type: none"> - Leden PCB zijn geïdentificeerd en benoemd (3x overleg per jaar met notulen) - Eilandelijke jaarplannen worden opgesteld - Landelijke jaarplannen zijn opgesteld - Adviezen (minimaal 10) over eilandelijke jaarplannen zijn jaarlijks opgesteld - Voortgangsrapportagesysteem is opgesteld en ingevoerd - Financieel administratief systeem is opgezet - Communicatiestrategie en -plan zijn opgesteld - Staf MPEI is getraind en past moderne beginselen onderwijsplanning et cetera toe - Na training wordt 80% van de geplande taken gerealiseerd - Planning en jaarplannen op geplande data gereed - Halfjaarlijkse rapportages over de invoering van FO en BO ter monitoring en evaluatie - Financiële verslagen aanwezig en goedgekeurd - Communicatie met stakeholders volgens een communicatieplan 	Overleggen TM en beleidsmedewerkers Opstellen en indienen voortgangsrapportages (6 maanden) Tekenen financieringsovereenkomst FO 2008	Er is tweewekelijks overleg tussen de taskmanagers en de beleidsmedewerkers. De voortgangsrapportages worden zesmaandelijks opgesteld en ingediend. De informatievoorziening (voornamelijk vanuit SB's) blijkt vaak niet adequaat. Hier wordt meer aandacht aan besteed. De financieringsovereenkomst FO fase 4 moet nog getekend worden: dit kan niet langer wachten. SAE kan met huidige bezetting beantwoorden aan de indicatoren (1 coördinator, 4 TM's, 3 programma-medewerkers, 1 fin-adm medewerker, 1 adm medewerker).		